

Krav og anbefalinger til superviserede patientbehandlinger i forbindelse med ansøgning om registrering til kosmetisk behandling.

1. Baggrund

Dette notat fastlægger krav og retningslinjer, der skal gælde for superviserede patientbehandlinger i forbindelse med kosmetiske behandlinger, som er omfattet af gældende lovgivning. Notatet er udarbejdet med henvisning til Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2014 om kosmetisk behandling, Vejledning nr. 9453 af 27. juni 2014 om kosmetisk behandling og Bekendtgørelse nr. 1219 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed) og Vejledning nr. 115 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed).

Formålet er at sikre fagligt forsvarlige rammer for supervision og efterfølgende delegation af kosmetiske behandlinger, udført af autoriserede og uautoriserede sundhedspersoner. Derudover at fastsætte rammer for, hvornår de superviserede behandlinger giver ansøgeren de relevante faglige kvalifikationer til at opnå registrering.

2. Hvad er superviserede behandlinger ifm. ansøgning om registrering til kosmetisk behandling

Ved superviseret behandling er der ikke tale om delegation af opgaver inden for lægens forbeholdte virksomhedsområde. I stedet fungerer de superviserede behandlinger som led i en oplæring, hvor lægen har det fulde ansvar og sikrer, at den person, der bliver superviseret, opnår de nødvendige faglige kvalifikationer til at udføre den konkrete kosmetiske behandling.

3. Krav til de superviserede patientbehandlinger

3.1 Hvem må foretage de superviserede behandlinger?

Det overordnede ansvar for patientbehandlingen og kvaliteten af supervisionen ligger altid hos den registrerede læge, som udfører supervisionen. Det vil blandt andet sige, at den superviserende læge

Styrelsen for
Patientsikkerhed
Tilsyn og Rådgivning Øst

Islands Brygge 67
2300 København S

Tlf.nr: +45 7222 7450
E-mail: trost@stps.dk

www.stps.dk

har ansvaret for, at den person, som superviseres, tilegner sig de relevante og tilstrækkelige faglige kvalifikationer, modtager supervision på en patientsikkerhedsmæssigt forsvarlig måde tilpasset personens uddannelsesniveau, og at personen deltager i refleksion og superviseres i forundersøgelse og valg af behandling (i det omfang medhjælpen også skal varetage disse opgaver). Derudover er det en forudsætning, at den superviserende læge løbende holder sin faglighed opdateret, herunder både den teoretiske viden og den behandlingsmæssige erfaring med de pågældende kosmetiske behandlinger.

Supervisionen kan også varetages af den ansvarlige læges registrerede medhjælp. Det forudsætter, at medhjælpen er registreret under lægen til at udføre den pågældende behandling på det pågældende behandlingssted, hvor supervisionen finder sted. Supervisionen vil dog altid foregå under lægens ansvar og instruktion. Derudover er der krav om skriftlig instruks til medhjælp, der varetager superviserede behandlinger. Medhjælp kan ikke supervisere forundersøgelser og valg af behandling, hvis medhjælpen ikke selv må foretage det. Det er et krav, at den behandlingsansvarlige læge er fysisk til stede på behandlingsstedet, når der foregår superviserede patientbehandlinger, se pkt. 3.3.

Den superviserende læge skal være registreret i Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS) til at måtte udføre den kosmetiske behandling på det behandlingssted, hvor de superviserede behandlinger finder sted. Hvis lægen benytter medhjælp til at supervisere andre, skal medhjælpen ligeledes være registreret.

Supervision kan kun finde sted, hvis formålet er, at den person, der superviseres, skal registreres til kosmetisk behandling. Herunder at personen har relevant sundhedsfaglig autorisation, hvis dette er et krav for at opnå registrering. Fx er det alene læger, tandlæger og sygeplejersker, der kan blive superviseret til behandling med botulinumtoksin.

3.2. Begrænsninger i forholdet mellem supervisor og den der superviseres

Den person, der superviseres, må ikke udføre kosmetiske behandlinger på den superviserende læge eller medhjælp. Dette skal sikre en klar og uafhængig rollefordeling, hvor supervisor frit kan vurdere behandlingen uden selv at være patient.

Den person, der superviseres, må heller ikke udføre behandlinger på sig selv under supervision. Supervision forudsætter objektivitet samt adgang til observation, faglig vurdering og korrigerende af behandlingen på en ekstern patient, hvilket ikke er muligt, hvis den der superviserer selv er behandlingsobjekt.

Disse begrænsninger har til formål at sikre, at supervisionen foregår under fagligt forsvarlige forhold og giver den, der superviseres, reelle lærings- og vurderingsmuligheder.

3.3. Krav til fysisk tilstedeværelse – også ved brug af medhjælp til supervision

Lægen skal være fysisk til stede på behandlingsstedet, når der foretages superviserede patientbehandlinger. Dette gælder også, hvis lægen har delegeret supervisionen til en kvalificeret medhjælp. Dette for at sikre, at lægen har mulighed for at intervenere i behandlingen ved behov og sikre korrekt håndtering af komplikationer. Når en person skal superviseres i en ny behandlingstype, kræver det, at lægen observerer teknikken, retter eventuelle fejl og evaluerer, om den person, der superviseres, er kompetent til at udføre proceduren selvstændigt på et senere tidspunkt. Det vil sige, at hvis lægen selv foretager supervisionen, skal lægen overvære den behandling, som varetages af den person, der superviseres.

Det er ikke et krav, at lægen overværer den superviserede behandling, hvis supervisionen foregår ved lægens registrerede medhjælp. Det er dog altid et krav, at lægen er tilstede fysisk på behandlingsstedet, så lægen kan tilkaldes under de superviserede behandlinger som ovenfor beskrevet.

3.4. Krav til journalføring

De superviserede behandlinger skal journalføres jf. journalføringsbekendtgørelsen. Det skal fremgå tydeligt af patientjournalen, hvem der har udført behandlingen, hvad vedkommende har udført, og hvem der har superviseret den. Dette gælder ligeledes ved journalføring af forundersøgelser.

3.5. Krav om 1:1-supervision inkl. forundersøgelse

Supervisionen skal som hovedregel foregå én-til-én mellem den, der superviserer (lægen eller lægens medhjælp), og den person, der superviseres. Det skyldes, at den superviserede person i praksis ofte vil stå alene med patienten efter endt oplæring, og det er derfor afgørende, at den superviserede person i selve supervisionsforløbet har selvstændig kontakt med patienten, lærer at varetage hele behandlingsforløbet under trygge og kontrollerede rammer og opnår evne til at informere, udføre og følge op på behandlingen uden støtte fra andre.

Det vil sige, at hvis flere personer skal superviseres samme dag til den samme behandling, fx ikke-permanente fillers, skal hver enkelt person, der superviseres, foretage den fulde behandling hermed, for en patient hver.

Flere superviserede personer kan således ikke dele en patient til den samme behandlingstype samme dag. Dette gælder, uanset om patienten skal have foretaget flere behandlinger af samme behandlingstype, fx ikke-permanente fillers i forskellige områder/på forskellige indikationer på samme dag. Behandlingen vil alene tælle med som en superviseret behandling for en person, der superviseres.

Hvis den person, der superviseres, skal opnå kompetencer til selvstændigt at varetage både forundersøgelse og selve behandlingen, skal personen superviseres i begge disse typer af behandlinger.

Det er ikke påkrævet, at supervisionsforløb i forundersøgelse og supervisionsforløb i selve udførelsen af den kosmetiske behandling, skal foretages på de samme patienter. Den superviserende læge har

ansvaret for, at den der superviseres opnår de relevante kompetencer, også i varetagelsen af forundersøgelsen.

3.6. Krav til tidsbegrænsning

De superviserede behandlinger skal foretages inden for en tidsbegrænset periode. Formålet med behandlingerne skal være, at personen, der superviseres, opnår faglige kvalifikationer med henblik på at opnå registrering til kosmetisk behandling.

Vi anbefaler, at den ansvarlige superviserende læge fastlægger en klar tidsramme for supervisionen, fx 3-6 måneder afhængigt af kompleksitet og erfaring, samt dokumenterer progression i kompetenceudvikling og evaluerer personens kompetencer løbende.

Supervisionsforløb, der strækker sig længere end 2 år, kan som udgangspunkt ikke indgå som grundlag for registrering til kosmetisk behandling, idet den fornødne kontinuitet ikke er opnået, og der i mindre grad er bygget videre på allerede opnået viden. Kompetencerne må derfor anses for forældede.

3.7. Krav til dokumentation af forundersøgelse i de superviserede behandlingsforløb

Det skal af den indsendte dokumentation for patientlister fremgå, at personen, der er blevet superviseret, ligeledes er blevet superviseret i at varetage forundersøgelserne, herunder information af patienten, hvis en registrering omfatter varetagelse af både forundersøgelser og selve behandlingen.

4. Anbefalinger

4.1. Anbefaling om omfang af daglige superviserede behandlinger

Injektionsbehandlinger

Det anbefales, at der maksimalt udføres 5-10 superviserede behandlinger pr. dag pr. superviseret person ved injektionsbehandlinger. Baggrunden for denne anbefaling er, at injektionsbehandlinger er teknisk og klinisk komplekse og kræver

nøjagtig vurdering af anatomi og indikation, grundig patientsamtale og informeret samtykke, refleksion og faglig feedback fra den superviserende læge samt tid til at dokumentere korrekt og evaluere behandlingen.

Laserbehandlinger, peeling og øvrige mindre behandlinger

Ved laserbehandlinger og peeling anbefales det, at den person, der superviseres, maksimalt udfører 10 superviserede behandlinger pr. dag. Laserbehandlinger og peeling vurderes generelt som teknisk mindre krævende end injektionsbehandlinger og operative indgreb, og det er derfor fagligt forsvarligt med et større behandlingsomfang – forudsat at der fortsat er tid til korrekt patientinformation, journalføring og feedback.

Operative indgreb

Antallet af behandlinger, der maksimalt kan foretages under supervision pr. dag, beror på en konkret individuel vurdering, afhængigt af behandlingstypen, omfang, behandlerens erfaring mv.

5. Ansvar

Den superviserende læge har det overordnede ansvar for behandlingen. Det indebærer også, at lægen har ansvar for, at gældende regler og dokumentationskrav overholdes¹, når behandlinger foretages under supervision, herunder at den person, der superviseres, alene udfører behandlinger, som vedkommende er kvalificeret til².

Hvis den person, der udfører behandlingen under supervision, har en sundhedsfaglig autorisation, er vedkommende samtidig selvstændigt ansvarlig for at handle i overensstemmelse med sine kompetencer og den faglige standard, jf. autorisationslovens § 17, stk. 1.

Det er dog til enhver tid den superviserende læges ansvar, at personen, som superviseres, tilegner sig de relevante og tilstrækkelige kvalifikationer gennem supervisionen. Supervisionen skal

¹ Autorisationslovens § 21

² Autorisationslovens § 17

tilrettelægges og udføres på en patientsikkerhedsmæssigt forsvarlig måde, hvilket indebærer, at der er tid og rum til faglig refleksion, fokus på læring og løbende kompetenceudvikling, mulighed for aktiv deltagelse i forundersøgelse og behandlingsvalg, såfremt disse opgaver kan delegeres.

Den læge, der ønsker at anvende medhjælpen til kosmetisk behandling, skal desuden selvstændigt kunne stå inde for, at medhjælpen har modtaget tilstrækkelig teoretisk og praktisk oplæring og dermed er fagligt kvalificeret til at udføre den pågældende behandling. Dette betyder, at medhjælpen både skal være i stand til at modtage og handle på baggrund af lægens delegation³. Lægen skal desuden udarbejde relevante instrukser og retningslinjer til medhjælpen.

Det er således den registrerede læge, under hvem medhjælpen er tilknyttet, der bærer det endelige juridiske og sundhedsfaglige ansvar for, at behandlingen udføres i overensstemmelse med gældende lovgivning.

³ Bekendtgørelse nr 1219 af 11. december 2009 om autoriserede sundhedspersoners benyttelse af medhjælp (delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed)

